

Vodite li računa o svojoj štitnjači?!

Nepravilan rad štitnjače utječe na plodnost, trudnoću i razvoj djeteta. Upravo zbog toga u sklopu Drugog međunarodnog tjedna svjesnosti o štitnjači cilj je educirati javnost, posebno žene, o važnosti pravilnog rada štitnjače za žene u reproduktivnoj dobi te djecu

Štitnjača, mala žlijezda koja proizvodi ključne hormone za ljudski metabolizam, ima veliki utjecaj na plodnost, pravilan razvoj trudnoće i djece. Upravo je to glavna činjenica o kojoj se želi podići svijest javnosti u sklopu Drugog međunarodnog tjedna svjesnosti o štitnjači koji se obilježava od 24. do 30. svibnja. Ovu kampanju podržava farmaceutska kompanija *Merck Seronou* suradnji s glavnim organizatorom Međunarodnim udruženjem za štitnjaču (*Thyroid Federation International*), a provodi je Europsko udruženje za štitnjaču (*European Thyroid Society*), Latinoameričko društvo za štitnjaču (*Latin American Thyroid Society*) te Kinesko društvo za endokrinologiju (*Chinese Society of endocrinology*).

Cilj ove inicijative je pomoći ženama koje imaju problema sa štitnjačom da potraže pomoć kako bi se ti problemi što ranije prepoznali i dijagnosticirali. Tim je povodom Yvonne Andersson, predsjednica Međunarodnog udruženja za štitnjaču naglasila: "Majke često nisu svjesne negativnih posljedica koje nepravilan rad štitnjače može imati na njihovu plodnost i trudnoću. Upravo radi toga, potrebno ih je educirati i informirati kako bi se zaštitilo njihovo zdravlje ali i pravilan razvoj njihovog djeteta."

Inicijativu obilježavanja Drugog međunarodnog tjedna svjesnosti o štitnjači podržao je i jedan od vodećih hrvatskih ginekologa dr. Erden Radončić te izjavio: „Trudnice i parovi kod kojih postoje problemi s plodnošću trebaju razgovarati s liječnikom te obaviti jednostavnu krvnu pretragu hormona štitnjače. Čak i najmanji poremećaj funkcije treba biti liječen prikladnom terapijom budući da štitnjača ima vrlo veliku ulogu u ženskoj reprodukciji i plodnosti."

Bolesti štitnjače

Bolesti štitnjače mogu biti uzrokovane nedostatkom joda ili poremećajem u radu štitnjače. Iako su među najčešćim u svijetu, bolesti štitnjače također su i među najrjeđe prepoznatim oboljenjima. Procjenjuje se da u svijetu više od 300 milijuna ljudi pati od smanjene aktivnosti štitnjače, međutim samo 20 posto ih se liječi. Najčešće

bolesti štitnjače su hipotireoza (smanjena aktivnost štitnjače) i hipertireoza (povećana aktivnost štitnjače).

Štitnjača i trudnoća

Mnoge žene nisu svjesne da problemi sa štitnjačom mogu imati negativan utjecaj na plodnost, ali i na pravilan razvoj trudnoće. Osim kontrole hormona štitnjače prije začeća, vrlo je važno da buduće majke kontroliraju štitnjaču u ranoj fazi trudnoće jer neliječena bolest štitnjače povećava rizik zastoja razvitka djeteta u budućnosti, kao i mogućnost preuranjenog poroda, pa čak i mrtvorodenja.

Postporođajna hipotireoza

Kontrola štitnjače izuzetno je važna i u razdoblju prve postpartalne godine budući da neke žene razviju tzv. postporođajnu hipotireozu (PPT) čiji su simptomi slični onima postporođajne depresije kao što su umor, tuga i otežano gubljenje težine. Ovi simptomi najčešće su prolazne naravi i nisu zabrinjavajući ali se preporuča testirati hormone štitnjače prije uzimanja antidepressiva. Ako ovaj poremećaj ne prođe nekoliko mjeseci prije poroda, preporuča se uzimati hormonalnu terapiju za liječenje hipotireoze.

Simptomi hipotireoidizma u trudnoći

Najvažniji simptomi hipotireoidizma u trudnoći su umor, depresija, bol u mišićima, zaboravnost, intolerantnost na hladnoću dok su najvažniji simptomi hipertireoidizma gubitak težine, iritabilnost i anksioznost, ubrzan rad i lupanje srca, tremor ruku i karakterističan ukočen pogled. Kod pojave bilo kojih od navedenih simptoma potrebno je što prije posjetiti liječnika radi daljnje obrade i postaviti točnu dijagnozu.

Kod hipotireoidizma liječenje se provodi zamjenskom terapijom hormona štitnjače. Standardni lijek za hipotireozu je levotiroksin koji se uzima oralno i prikladan je za trudnice i dojilje. Trudnice s otprije poznatim hipotireoidizmom trebaju u trudnoći povisiti dozu levotiroksina i česte preglede radi utvrđivanja primjerene doze. U slučaju blažeg oblika hipertireoidizma trudnice se obično samo češće kontroliraju dok se liječenje u teškoj formi provodi anti-tiroidnom medikacijom ili kirurškim odstranjivanjem dijela štitnjače (bez primjene radioaktivnog joda).

Štitnjača i razvoj djeteta

Štitna žlijezda ima i vrlo važnu ulogu u rastu djeteta i razvoju njegovih neuropsiholoških osobina. Upravo radi toga, u slučaju izostanka ili neprimjerenog liječenja, disfunkcija štitnjače može imati teške posljedice na fizički i psihički razvoj djeteta. Glavni uzroci problema sa štitnjačom kod djece su da mogu biti rođena s

nedostatno funkcionalnom štitnjačom ili se disfunkcija može razviti u slučaju premalog unosa joda u organizam s hranom, autoimune bolesti (npr. Hashimoto tireoiditis ili Gravesova bolest) ili ozljede štitne žlijezde. Problemi sa štitnjačom su često i nasljedni te je potrebno obratiti pozornost na djetetov razvoj i u slučaju poremećenog rada štitnjače započeti s terapijom što ranije.

Najčešći simptomi hipotireoidizma kod djece su produžena žutica kod novorođenčadi, usporen rast kostiju i zubi, problemi s učenjem, zakašnjeni pubertet dok su najčešći simptomi hipertireoidizma promjene u ponašanju i uspjehu u školi, nesanica, nemir i iritabilnost. Ako je djetetu dijagnosticiran poremećaj rada štitnjače potrebno je provoditi jednostavnu pretragu tj. kontinuirano svakih tri do šest mjeseci provjeravati razinu hormona štitnjače i TSH u krvi.